

Aarhus i corona-chok i ny bog:

Vi slås om mad og naboen røver dig

I en ny roman udvikler Covid19 sig, så byen klapper helt sammen og samfundssind bliver afløst af den enkeltes kamp for sig selv og sin egen familie. Kan det ske? spørger forfatteren, Søren Poder

BENTE TAHMASBI HANSEN
bente.t.hansen@lokalavisen.dk

Romanen 'Undergang' begynder med en rolig fortælling om et pensionistpars stille liv i et rækkehus i Hasselager. Men så sætter pandemien ind, og den bliver hurtigt så voldsom, at op mod 20 procent af aarhusianerne risikerer at dø af den.

I Viby sørger kampklædte soldater, for at holde borgerne indenfor. Kunderne slås i supermarkederne og enhver der så meget som hoster risikerer at blive overfaldet. Det oplever den 75-årige hovedperson, Niels, der smerteplaget må stavre hjem til en pose småkager, som han længe må klare sig med. Hans ellers så hjælpsomme nabo har røvet hans køkkenskabe, fordi hun mangler mad til sine børn.

Hun lagde ud med at købe ind for alle i boligforeningens fællesafdeling, men hendes samfundssind er fuldstændig forsvundet og afløst af en egoistisk kamp for sig selv og hendes nærmeste.

Forfatter på fuld tid

Forfatteren, Søren Poder, fik idéen til bogen i foråret 2020, da corona var en helt ny udfordring og ingen kunne vide, hvordan det hele ville udvikle sig.

Århus Onsdag taler med ham om hans nye bog på en dag, der viser sig at være hans sidste arbejdsdag som journalist og lokalredaktør på Herning Folkeblad. Produktionen af tre romaner har givet ham mod på at blive forfatter på fuld tid. Med en opvækst i Grenaa, en dagligdag som aarhusianer og et arbejdsliv i det vestjyske i bagagen vil han nu koncentrere sine kræfter på hjemmekontoret i Hasselager.

I disse dage har han travlt med at skubbe sin nyeste roman ud over rampen, inden han går i gang med den næste. Men vi skruer lige tiden et år tilbage, hvor ordet samfundssind var et af de mest brugte, og Søren Poder besluttede sig for at skrive 'Undergang'.

»Jeg hørte en politiker sige, at fællesskabet har stået sin

Har netop udgivet sin 3. roman, 'Undergang', og forladt sit job som journalist på Herning Folkeblad for at være forfatter på fuld tid. Foto: Tahmasbi

FAKTA

Søren Poder

Er 46 år, født i Grenaa og opvokset i Fjellerup. Har desuden gået i skole i Glesborg og Ryomgård.

Arbejdede som revisorassistent i Grenaa, hvor han gik og regnede ud, hvad han egentlig gerne ville.

Udannede sig i Aarhus til journalist og læste siden cand. public på Aarhus Universitet.

Har været freelancer bl.a. fra Canada og har siden 2013 arbejdet på Herning Folkeblad.

Har fået et legat fra Statens Kunstfond og holde i 2020 orlov for at skrive romaner.

Har netop forladt journalistjobbet for at være forfatter på fuld tid.

prøve og vist sig stærkere end virus. Jeg overvejede, om det virkelig var sandt, og det overvejer jeg faktisk stadig: Har vores sammenhængskraft stået sin prøve og sejret? Eller har vi bare været heldige, fordi pandemien ikke blev mere alvor-

lig?» spørger Søren Poder.

»I Sverige så vi sygeplejersker sige op, fordi de var pressede. De tilhører ellers i høj grad en gruppe, der føler sig forpligtede på deres arbejde og alligevel sagde de fra - vi er alle mennesker,« fortsætter Søren Poder.

Hvor går grænsen?

Bogen er skrevet parallelt med coronaens udvikling og på det tidspunkt, hvor vi oplevede den første hamstring. Søren Poder spurgte sig selv, hvor slem virussen skulle være, før medarbejderne i supermarkederne ville begynde at gå hjem i stedet for at sidde ved kassen.

»Hvornår er det ikke længere pengene værd at gå på arbejde? Og hvad sker der, hvis alle holder op med det? I dag ser vi, at coronavirussens dødelighed heldigvis er ret lav. Men hvor meget højere skal den være, før læsset tipper?« forfatteren har mange spørgsmål, han gerne vil undersøge.

Han har forsøgt at skabe et realistisk scenarie i sin bog. Der er ikke tale om en pest, som udrydder os alle, men det kunne være blevet så slemt, at folk ville begynde at beskytte sig selv. Gå hjem og vente på, at det gik over.

Det hele er spekulation, men Søren Poder har blandt andre spurgt eksperten Henrik Høgh-Olesen fra Aarhus Universitet, om det er en realistisk tanke. Det mener Henrik Høgh-Olesen, som er psykolog og professor i social- og personlighedspsykologi, at det er.

Vi er flokdyr

»I bogen vælger lagermedar-

bejdere, chauffører, kassemedarbejdere og stort set alle andre at gå hjem fra arbejde og simpelthen blive væk, og det får samfundets institutioner til at bryde sammen. Henrik Høgh-Olesen var enig med mig i, at det sagtens kunne være et realistisk scenarie, hvis virussens dødelighed var høj nok,« siger Søren Poder.

I 'Undergang' muterer virussen til en variant med en dødelighed på 15-20 procent, men Henrik Høgh-Olesen kunne naturligvis ikke sige præcist, hvor høj dødeligheden skulle være, før befolkningen ville reagere sådan.

»Det afgørende er, om personer med en høj social status i gruppen eller på arbejdspladsen giver slip. Det vil skabe en lavineeffekt, og så begynder det at gå stærkt, for når lavinen først ruller, løber folk i 117 retninger, og så er det hver mand for sig,« forklarer Søren Poder og gengiver et af professorens eksempler:

»Du kan se folk på et diskotek, hvor der udbryder brand, at de bliver ramt af såkaldt affektsmitte. De tramper hinanden ihjel for at nå hen til døren. Det lyder frygteligt, men affektsmitte er med til at sikre vores overlevelse som sociale dyr: Vores bedste chance for overlevelse er ofte at løbe, når vi ser alle andre gøre det, fordi det nok betyder, at der er fare på færde. Det er også den mekanisme, der træder i kraft, når folk begynder at hamstre varer i butikkerne.«

Hovedpersonen i 'Undergang', pensionisten Niels, har i udgangspunktet både samfundssind og autoritetstro. Men begge dele bliver udfor-

dret. Han bliver syg, og når ikke at blive rask, før hans kone også rammes. Hun bliver indlagt, og Niels får ingen informationer fra det underdrejede universitetshospital i Skejby. Han bliver hele tiden smidt bag i telefonkøen, der er på omkring 197 ventende.

Lever hun? Hvordan kan han komme i kontakt?

Beirut eller Gaza

»Niels mener egentlig, at det nok skal gå, hvis man overlader tingene til de rette myndigheder. Og at dem der lever stille, lever godt. Men nu bliver han tvunget af omstændighederne til at gentænke det og træffe nye valg,« forklarer Søren Poder.

Hovedpersonen begiver sig ud på en farefuld færd fra hyggelige Hasselager til store styg-

»Jeg hørte en politiker sige, at fællesskabet har stået sin prøve og vist sig stærkere end virus. Jeg overvejede, om det virkelig var sandt. Eller har vi bare været heldige, fordi pandemien ikke blev mere alvorlig?»

Søren Poder, forfatter

ge Skejby og må kæmpe sig vej gennem noget, der ikke minder meget om hyggelige forstads-Aarhus men nærmere Beirut eller Gaza. Han møder soldater med masker, som virker umenneskelige, og han må gemme sig for dem. Han får en ny rolle som den, der bryder reglerne. Han føler sig både kaldet og tvunget, fordi han er angst for hvad der er sket med hans kone.

»Niels møder på sin vej alt fra overfald til medmenneskelig hjælp. En taxachauffør, Ahmad, kommer til undsætning på et tidspunkt. Hans venner finder en helt fortabt Niels på gaden og ringer efter Ahmad, hvis nummer de finder i Niels' telefon. De har et stærkt netværk og en stor handlekraft, men en anderledes opfattelse af autoriteter i modsætning til andre karakterer i bogen,« forklarer Søren Poder.

Det skal ikke afsløres her om Niels når frem, eller om han finder sin kone, men spændingsromanen rummer så mange billeder af seniorlivet og de aarhusianske forstæder, at den kan læses af både dem, der er til action, og dem, der holder af en klassik roman.

»Bogen skal først og fremmest underholde, men må også gerne udfordre læserne på, hvad der er rigtigt og forkert. Den vil blive kategoriseret som en spændingsroman, men den er også en kærlighedshistorie, for kærligheden er den drivende kraft for Niels,« siger Søren Poder.

'Undergang' udkommer torsdag 3. juni på forlaget Brændpunkt.